

7'99

Burtnieku Vēstis

Burtnieku pagasta izdevums

Burtnieku pagasta padomes sēdē 21.07.1999.

Nepiedalījās G.Laizāns.

1. Apstiprināja Burtnieku pagasta attīstības plāna I.redakciju.
2. Deva tirdzniecības atļauju atpūtas bāzes «Ezerpriedes» tirdzniecības vietas atvēršanai.
3. Piešķīra brīvos dzīvokļus «Lazdās» dz.1 un Lāčplēša ielā 1 dz.5.
4. Pabalstus piešķīra kopsummā par Ls 129,50.
5. Piešķīra telpu bijušajā centra skolā blakus zobārsta kabinetam mazpulka nodarbību organizēšanai.
6. Piešķīra zemes lietošanas tiesības 4 saimniecībām - esošo saimniecību paplašināšanai.
7. Nolēma slēgt līgumu par projekta sastādīšanu vidusskolas kurtuves remontam.
8. Pamatojoties uz iecirkņa inspektora sastādīto protokolu par administratīvo pārkāpumu, vienu no iedzīvotājiem brīdināja par suņu turēšanas noteikumu neievērošanu, bet otru - par bērnu nepieskatīšanu.

V.Zvejniece.

Iespējamās izmaiņas maršruta autobusu kustībā, tāpēc Burtnieku pagasta padome lūdz pieteikties tos iedzīvotājus, kam katru dienu ap pl.7⁰⁰ jābrauc uz Valmieru (uz skolu, uz darbu).

Jūlijā pagasta padome pēdējo reizi organizē atkritumu izvešanu, turpmāk ar atkritumu izvešanu nodarbosies SIA «Ziemeļvidzemes atkritumu apsaimniekošanas organizācija».

SIA BO «Ziemeļvidzemes atkritumu apsaimniekošanas organizācija» ar š.g. jūlija mēnesi ir uzsākusi atkritumu savākšanas un noglabāšanas pakalpojumu.

Visiem atkritumu ražotājiem Ziemeļvidzemes reģionā tiek piedāvāti divu veidu konteineri atkritumu savākšanai:

⇒ 240 l plastmasas konteineri ar vāku, uz diviem ritenīšiem, galvenokārt domāti uzstādīšanai pie privātām mājām un sabiedriskās vietās;

⇒ 1100 l metāla konteineri ar vāku, uz četriem ritenīšiem, piemēroti uzstādīšanai pie daudzdzīvokļu mājām un lielu atkritumu rašanās vietās.

Tarifs par 1 m³ sadzīves atkritumu savākšanu un noglabāšanu ir:

⇒ fiziskām personām 5.60 Ls,

⇒ juridiskām personām 5.60 + saspiešanas koeficients 12% + PVN.

Praktiski tas nozīmē, ka par vienas reizes 240 l konteineru izvešanu ir jāmaksā:

⇒ fiziskām personām 1.34 Ls,

⇒ juridiskām personām 1.78 Ls.

Par vienas reizes 1100 l konteinera izvešanu ir jāmaksā:

⇒ fiziskām personām 6.16 Ls,

⇒ juridiskām personām 8.14 Ls.

Organizācija slēdz tiešos līgumus ar atkritumu ražotājiem - kā fiziskām, tā arī juridiskām personām. Par pašvaldības pārziņā esošo dzīvojamo fondu tiek slēgts viens līgums ar tā apsaimniekotāju.

Laipni gaidīti uz līgumu slēgšanu otrdienās, trešdienās, ceturtdienās

9⁰⁰ - 12⁰⁰ un 13⁰⁰ - 16⁰⁰ Valmierā, Beātes ielā 49, Jautājumi pa tālr. 42-22497

Pieteikumi par līgumu slēgšanu Inārai Pizikai, tālr. 9105153

Saskaņā ar Burtnieku pagasta padomes 1999.gada 9.jūnija lēmumu Nr.89, 1998.gada 30.oktobra Latvijas Republikas likumu «Teritorijas attīstības plānošanas likums» Burtnieku pagsta padome paziņo, ka notiek Burtnieku teritorijas attīstības plāna I.redakcijas izstrāde, kura ietvaros izstrādā Burtnieku, Matišu, Rencēnu pagastu attīstības programmu un Burtnieku pagasta teritorijas plānojuma I.redakciju.

Projektu izstrādā SIA «NAGLA IF», Raiņa iela 5, Rūjiena, Lv 4240. Direktore Inese Fridriksone, projekta vadītāja Nadja Graudiņa.

Sabiedriskās apspriešanas programma:

Sabiedrība iesaistīta plānojuma izstrādē, veidojot ekspertu darba grupu. Burtnieku, Matišu, Rencēnu pagastu attīstības programmas apspriešana - no 1999.gada 26.jūlija līdz 23.augustam.

Tikšanās ar iedzīvotājiem 1999.gada 18.augustā pl.17.00 Burtnieku klubā.

Burtnieku pagasta teritorijas plānojuma I.redakciju Priekšlikumi un ierosinājumi rakstiski iesniedzami no 1999.gada 26.jūlija līdz 20.septembrim. Apspriešana 1999.gada novembris - decembris. Visas izmaiņas un paziņojumi tiks publicēti laikrakstā «Liesma». Rakstiskie priekšlikumi un atsauksmes iesniedzamas, norādot iesniedzēja - fiziskas personas adresi, vārdu un uzvārdu, personas kodu, juridiskās personas - nosaukumu un adresi, ja vēlaties saņemt rakstisku atbildi.

Adrese: Burtnieku pagasta padome, Vintēna ielā 7, Burtnieku pagasts, Valmieras rajons, LV4206.

Burtnieku vecajiem ļaudīm

*Kas skaistāks - cerīgi vai rozēs -
To allaž grūti pasacīt,
Bet cilvēks skaistāks vēl par ziediem,
Ja viņā zieda gaisma mīt.*

*Kā kreimene, kas balta staro,
Kaut meža krēsla viņu klāj,
Šī diena lai ar sauli zaro
Un gaismu citām dienām krāj.*

Sirsniņš sveiciens jubilāriem!

Mirdzai Goldbergai, Mirdzai Vitolai - 60;

Oļģertam Spredzim - 65,

Skaidrītei Brikmanei, Indulim Līdumam - 70,

Zentai Asikai, Veltai Ābelei - 75,

Antoņinai Trinkovai - 80,

Marijai Jevčīnai - 85.

Pensionāru padome.

Un baltais nams ar takām senajām, Jel valdi mūžīgi pār mūsu atmiņām...

4.jūlijā uz tikšanos pulcējās bijušie Burtnieku internātskolas darbinieki un atmiņu kamolu tina 31 gada garumā. Pabijām skolas muzejā, kur A.Kindzulis savācis daudz materiālu par dzīvi internātskolā, bet vēl daudz ko vajadzētu papildināt, tāpēc muzeja vadītājs rosināja klātesošos palīdzēt viņam šajā darbā. Noskatījāties arī A.Kindzuļa veidoto videofilmu.

Pēc tam aizdedzām sveces un ar klusuma brīdi godinājām darba biedrus, kuri jau aizgājuši mūža dārzos. Viņu ir pāri pussimtam.

Pakavējāties atmiņās, un atmiņu ir tik daudz...

Skola pastāvēja no 1960. līdz 1991.gadam. Šeit mājvietu rada daudzi dzīves pabērnī ne tikai no Valmieras rajona, bet arī no visas Latvijas. Darbs nebija viegls, jo mūsu ziņā bija visa šo bērnu dzīve. Klasēs bija 30 un vairāk bērnu. Šim bērnam katram bija sava problēma mācību un audzināšanas darbā, daudziem pat vairākas. Mēs skaitījāties parasta skola, piemaksas nesaņēmām, bet bieži nācās strādāt, stundas neskaitot. Ļoti daudz laika vajadzēja ziedot, cīnoties ar neattaisnotiem stundu kavējumiem, jo bērnu dzīves vietas bija tālu, bet mēs bijām šiem bērniem arī vecāku vietā. Ļoti jauki atmiņās pakavējās bijušās direktores I.Vītola un Dz.Ruciņa. Taču direktori tāpat kā skolotāji mainījās bieži, jo ne visiem šis darbs bija pa spēkam. Tikai direktora vietniece mācību darbā Z.Židova palika savā postenī visus internātskolas gadus, līdz aizgāja pelnītā atpūtā. Viņai rūpēja ne tikai mācību darbs, bet visa skolas dzīve. Viņa bija zinoša, prata dot padomus, prata prasīt no pedagogiem un pārējiem darbiniekiem rūpīgu darbu. Viņa bija arī sirsnīga un saprotoša, daudz palīdzēja jaunajiem pedagogiem, ievadot darbā.

Tomēr nebijām sevišķi milēti ne no saimniecības, ne pagsta, ne ciema ļaužu puses. Vēl tagad šad tad jādzird dažas nievājošas frāzes par internātskolas laiku. Tomēr internātskola pastāvēja, tā bija vajadzīga bērniem, kuriem patvērumu no dzīves nediēnām vajadzēja rast šeit. Ja šodien statistika rāda, ka tūkstošiem bērnu neapmeklē skolu, kļūst skaidrs, ka arī šodien bez internātskolām neiztikt, jo atstāt bērnus likteņa varā taču nedrīkstam.

Sirsnīgs paldies tagadējai skolas vadībai par jauki uzpostu skolas apkārtni un telpām, kurās varējām pakavēties atmiņās. Paldies Ārijai, Ligitai un Ādolfam. Šie darbinieki ir kā tilts starp internātskolu un vidusskolu, jo viņi strādāja tad un strādā vēl tagad vidusskolā.

Dz.Balode.

Sports

- ♦ Vaidavā 12.jūnijā notika Valmieras rajona pagastu un pilsētu 5. vasaras sporta spēles, kurās piedalījās 21 komanda. Sacensības notika sekojošos sporta veidos:
Futbolā: komandā spēlēja Andris Daļeckis, Jānis Saulītis, Ilmārs Saulītis, Jānis Skrastiņš, Uģis Kaimiņš, Oļegs Timofejevs, Modris Zirnis. Komanda dalīja 9 - 12 vietu.

Volejbolā sievietēm 1.vieta, komandā spēlēja Velga Mārtiņšone, Dace Kīna, Vineta Čačka, Ina Zariņa, Arnita Roma, Inese Garklāva, Anda Līsmāne.

Volejbolā vīriešiem - 6.vieta, komandā spēlēja: Arnis Seņkāns, Juris Jurašs, Andis Lillientāls, Aigars Kīns, Valdis Dukulis, Aivars Kļaviņš, Jānis Amantovs.

Krosa stafetē - 4.vieta, startēja Guntars Krūmiņš, Arnita Roma, Dina Lice, Viesturs Liepiņš, Arnis Seņkāns.

Jautrības stafetē - 1.vieta, startēja Arnis Seņkāns, Juris Jurašs, Vineta Čačka, Ina Zariņa.

Basketbola soda metienos - 12.vieta, startēja Inese Garklāva, Andris Daļeckis, Juris Jurašs, Jānis Amantovs.

Administrāciju sacensības - 18.vieta, startēja Uldis Mārtiņsons, Anda Līsmāne, Vita Zvejniece.

Kopvērtējumā Burtnieku pagasta komanda izcīnīja 3.vietu.

Nākošās vasaras sporta spēles notiks Matīšos.

- ♦ 9.jūnijā Itālijas pilsētā Aldano norisinājās Eiropas darba kolektīvu sporta sacensības. No Burtniekiem uz Itāliju devās Dzidra Dreija.
«Sacensības notika dažādos sporta veidos: volejbolā, basketbolā, badmintonā u.c. Latviju pārstāvēja 300 cilvēku delegācija. Startēju Jelgavas volejbola komandas sastāvā. 15 komandu konkurencē izcīnījām 6.vietu. Kopvērtējumā Latvijas volejbola komandas izcīnīja 1., 2., 3. un 6.vietu. Uz Itāliju braucām ar Rīgas Domes autobusu. Ceļā pavadījām 40 stundas. Dzīvojām Malvino kūrorta pilsētā, nelielā viesnīcā. Bijām Venēcijā, Veronā, braucām ar gondolām, baudījām itāļu ēdienus un vīnus. Pa ceļam apskatījām Bratislavu un Vīni. Žēl, ka laiks nelutināja - bija auksts un lietains.»
- ♦ 26.jūnijā Burtnieku komanda piedalījās sporta sacensībās Alūksnē, Zeltiņu pagasta kausa izcīņā un izcīnīja 1.vietu.
- ♦ 3. - 4.jūlijā Bauskā noritēja Latvijas veterānu sporta spēles. Valmieras rajons tajās piedalījās ar lielāko delegāciju - 60 cilvēku sastāvā. Visas Valmieras komandas mājās atgriezās ar medaļām. No Burtniekiem volejbola komandas sastāvā startēja Velga Mārtiņšone un Dzidra Dreija. Komanda izcīnīja 3.vietu aiz Rīgas un Kuldīgas.
- ♦ 10.jūlijā Matīšu kausa sacensībās Burtnieku komanda ieguva 2.vietu.

Literāro darbu konkurss «Ezers manā dzīvē» Ezeriņš

Reiz dzīvoja mazs ezers. Viņš bija jautrs un mīļš. Viņš nekad nevienam negribēja darīt pāri. Ezeram patika maza ezeriene.

Kādu dienu ezers gāja spēlēt tenisu. Ezeram nebija raketes. Viņš gāja pie vēja, lai aizdod viņam raketi. Vējš labprāt. Dabūjis raketi, ezers aizsteidzās, un vējš nemaz nepaspēja pateikt ezeram, ka stipri pavēcinot raketi, tā izsauc lietu.

Nākamajā dienā ezers gāja tenisu spēlēt. Lai citi to pamana, viņš dziedāja, skaļi un droši:

«Tral-lal-lalī!

Es eju tenisu spēlēt ar vēja raketi!

Jā! Jā! Ar vēja raketi!»

Visi ezeriņi tā jocīgi noskatījās un sāka savā starpā čukstēties. Te pēkšņi ezeriņš ieraudzīja ezerieni. Viņa stāvēja pie rakstnieka mājas durvīm. Ezers piegāja klāt un jautāja ezerieni: «Vai nāksi ar mani spēlēt tenisu?» «Jā, es nākšu,» atbildēja ezeriene, mazliet šaubīdamās. Ezers atcerējās, ka viņam ir tikai viena rakete, un aizskrēja pie vēja paprsīt, lai aizdod vēl vienu raketi. Vējš piekrita un aizdeva ezeram raketi, pavisam aizmirstot pateikt, ka, stipri pavēcinot raketi, parādās spoža saule. Pa to laiku, redzot, kas notiek, uzrakstīja dzejoli:

«Ak, šie ezeri,

Kas zili kā debesis,

Jautri kā tauriņš vasarā.»

Pēc kāda brītiņa ezers ar ezerieni gāja uz pagalmu spēlēt tenisu. Ezers paņēma bumbiņu un stipri sita pa viņu, nemaz nezinot, ka ir izsaucis lietu. Tajā pašā mirklī ezeriene stipri atsita, nezinot, ka ir izsaukusi sauli. Un tad pēc mirkļa parādījās lietussausis un saule, kas pirms tam bija paslēpusies aiz mākoņiem. Tā pagāja dažas minūtes, un debesis parādījās apburoši skaista, krāsām bagāta varavīksne.

Pagāja gadi, ezers ar ezerieni jau bija tā sadraudzējušies, ka jau rīkoja kāzas. Uz kāzām atnāca daudz viesu. Ceremoniju laikā parādījās vēl krāšņāka varavīksne nekā tajā dienā, kad spēlēja tenisu. No šī brīža ezers ar ezerieni kļuva par vienu lielu ezeru.

Arī rakstnieks bija atnācis uz kāzām. Viņš klusi noteica:

«Ak, šie ezeri,

Kas zili kā debesis,

Jautri kā tauriņš,

Kā tauriņš vasarā.»

Arta Deičmane, 5.^a kl. skolniece.

Burtnieku ezera krastā

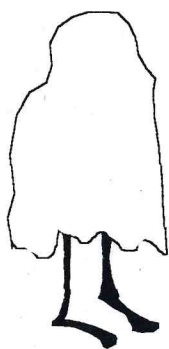
Pile pie pils, lāse pie lāses,
Līst lietus ar pērkona negaisa dārdiem,
Uz zemi, kas dieva svētības pilna,
Šai Burtnieku ezera krastā.

Tu auglīgā zeme ar rudzu vārpām,
Tu briedumā gaidi, kad plāvēji nāks,
Tu varenā dziesmā izskani šodien,
Šai Burtnieku ezera krastmalā.

Dievs latviešu tautai dod varenu spēku,
Kā ūdeņu čalas, lai dziesmas skan,
Lai solis pie soļa iet dejas ritmā,
Šai Burtnieku ezera krastmalā.

Viena mums visiem ir doma šobrīd,
Kā palīdzēt draugam, kā palīdzēt tev,
Kā palīdzēt ezeram tīram būt,
Šai Burtnieku ezera krastā.

Anna Romanovska, 6.^a kl. skolniece.

Par savādo mūsu dzīvē

E.Ozoliņš.

Marta Auniņa «Mintuķos» (mirusi)

I.

Tas, ko piedzīvoju, notika Ulmaņa laikā. Tikko biju precējusies ar Jāni.

Kādu dienu sarunājām un aizgājām kompānijā uz Burtnieku ezeru pazvejot. Zvejas vieta - Vecās kapsētas apakša. Bijām divas sievietes un trīs vīrieši. Neko prātīgu nenozvejojuši, ezermalā nedaudz iedzērām. Sāka jau krēslot, un nolēmām iziet cauri vecajai kapsētai un plaviņā ar vārtu kambara iedzeršanu turpināt. Mēs ar draudzeni gājām pa priekšu, bet vīrieši kādu gabalu nopakaļus. Ejoj pa centrālo taku uz augšu, ieraugu priekšā - gan pa labi, gan kreisi virs kapiem bālas ēnas šūpojamies. Ieskatoties vērīgāk, redzēju gaišus, horizontāli gulošus tēlus apmēram pus metru virs zemes lēni kustamies. Pārbijusies piegrūžu draudzenei un rādu - arī viņa nu ieraudzīja ķēmus. Cik jaudas speramies atpakaļ pie vīriešiem un raujam viņus atpakaļ uz ezera pusi, ātrumā pastāstot redzēto.

Izgājām no kapsētas un, brienot pa «Dambju» tīrumiem, ar lielu likumu to apgājām.

2.

Tas notika rudenī ap kartupeļu rokamo laiku, kurš gan tikko bija sācies.

Manam vīram Jānim (saukts par Jūli) rūjieniešos bija nomiris rada gabals. Braucām uz bērēm ar pajūgu, jo toreiz zemniekiem cita transporta līdzekļa nebija. Nobedījuši radu un iedzēruši uz «vieglām smiltīm», pēc pusnakts braucām mājup. No aizmugures cauri mākoņu starpām spīdēja mēness. Netālu no Sedas upes pirms viena meža ieraudzīju otrpus grāvī gar mežmalu skrienam mazu, pavisam kailu puisēnu. Biju izbrīnījies un reizē arī nobijusies. Jūlis, diezgan stiprā «dūšā» snauduļodams un klanīdamies, skubināja zirgu. Grūbēju savādo skatu parādīt viņam, bet baidījies, ka Jūlis nepietur zirgu un neiet skatīt, kas tur īsti ir. Dzērumā jau dūša liela. Tāpēc cietu klusu, spiedos pie vīra tuvāk un turpināju skatīties uz puisēnu «Ādama kostīmā», kurš visu laiku nepagurdams turpināja skriet zirgam līdz. Līdz ko mežs beidzās, arī puisēna vairs nebija. Pazuda, ka nemaz nemanīju. Mēžs bija 2 km garš.

Vēlāk gadījās dzirdēt no viena rūjienieša, ka vēl kāds esot redzējis skrejošo, pliko puisēnu.

Vilis Kamerāds «Zibeņos»

Reiz gan man piemētās vadātājs. Bija ziema, miglaina diena un mazliet puteņoja. Pilnīgi skaidrā prātā eju no «Mintuķiem» uz «Zibeņiem». Noņēmu par orientieri lielo koku savas mājas pagalmā. Sāku iet, tad noiet tāda kā migliņa no acīm. Eju, eju un iznāku pie Mintuķu mājām. Apgriezos, atkal noskatīju kokus un sāku gājienu no jauna. Un atkal atdūros Mintuķu dārzā krūmu malā. Un tā vēl trešo reizi maldījos. Tikai ceturtais mēģinājums izdevās, un es nonāku pie savām mājām.

Ilga Upīte «Kalnārēs» (mirusi)

Šo notikumu piedzīvoja mana māte, bet es, tajā laikā būdama jauna meitene, redzēju, kā māte, ieskrējusi istabā, bez elpas atkrita uz mūrīša un pusstundu nevarēja atgūt valodu no pārdzīvotā izbīļa. Tikai pēc laika, kad bija nomierinājusies, māte izstāstīja notikušo.

Viņa esot gājusi uz kaimiņu mājām satikt kādu cilvēku. Bijusi miglaina rudens priekšpusdiens. Meklēto cilvēku māte nesastapusi un nākusi atpakaļ uz māju. Tā ejot savā nodabā, viņa aiz muguras izdzirdējusi soļus. Atskatījusies un ieraudzījusi, ka nācējs ir netālajās mājās dzīvojošais, bet pirms pāris dienām grantsbedrēs bojā gājušais jaunais vīrietis. Māte pārbijusies un sākusi skriet, cik kājas nes. Skrejot licies, ka arī dīvainā nācēja soļi dun turpat aiz muguras. Neatskatījusies sasniegusi māju.

Mansurjānis Sakirjānovs «Jaunvēverīšos»

Tas notika Latvijas laikā. Toreiz bija kaut kādas svinības pie Kokmeļa (Kukmilka Jāņa) «Ezermaļos». Svinēšana ievilkās līdz pusnaktij. Nedaudz «kungu dūšā» gāju uz māju uz Jaunvēverīšiem. Biju jau gandrīz pagājis garām Jaunajiem kapiem, kad izdzirdēju, ka no kapsētas kāds sauc: «Eū!»

Atsaucos: «Ko vajaga?» Bet tad pēkšņi mani pārņēma savādas bailes. Kaut balss no kapsētas vairs neatskanēja, sāku skriet. Tā aizskrēju līdz pašai mājai. No pārbīšanās paliku galīgi slims. Acis palika sarkanas, un kādu mēnesi noslimoju, ārstēdamies pat Rīgā.

Dzidra Ērmuiža «Upmaļos»

1.

Toreiz dzīvojām Arkādijā, bijušajās Skujenieces rūmēs. Dzīvojām kopā ar slimo vīra māti, kura jau bija uz miršanu. Pārmaiņus ar vīru Pēteri dežurējām pie viņas gultas. Brīdī, kad pie slimnieces gultas sēdēja Pēteris (viņas dēls), kāds pie loga pieklauvējās. Pat slimā māte sarosījies un paskatījies uz loga pusi. Pēc tam, jau naktī, Pēterim stipri sācis mākties virsū snaudiens, un vienā brīdī Pēteris piemidzis. Kad uztrūcies no miega, slimniece jau bijusi mirusi.

2.

Otrreiz, tepat «Upmaļos» kādu nakti sapņoju, ka zvana telefons. Pacēlu klausuli, un sievietes balss saka: «Nevis Marija, bet Pēteris.» Pēc tam pamodos un sapratu, ka runa ir par Dekšņu Pēteri, kurš tobrīd bija ļoti slims. Pēc dažām dienām viņš nomira. Marija bija paveca sieviete - arī Dekšņu radniece.

Burtņieku Skolu muzejs stāsta...

Šogad aprit 155 gadi, kopš dzimis burtņiecietis, skolotājs un tulkotājs Jēkabs Māsēns. 1994.gadā viņam atklāta piemiņas plāksne Burtņieku pagasta «Penčos». «BV» lasītājiem šoreiz piedāvā iepazīties ar izcilā novadnieka dzīvesstāstu, personības raksturojumu un literāro darbību.

JĒKABS MĀSĒNS
SKOLOTĀJS UN TULKOTĀJS

Īss dzīves stāsts

Dantes «Dievišķās komēdijas» tulkotāja latviešu valodā un skolotāja Jēkaba Māsēna mūžs un viņa darbs ir apbrīnots, bet daudz kas palicis nesaprasts un neuzzināts. Diezgan pretrunu gan par mācību iestādēm, gan darba vietām, jo šīs ziņas balstās uz atstātiem, kuros laika gaitā varēja ieviesties neprecizitātes.

Jēkabs Māsēns dzimis 1844.gada 3.janvārī Burtņieku pagasta «Klānmaņos», kur viņa vecāki ap 1834.gadu bijuši šīs mājas pussaimnieki, bet vēlāk, domājams, muižas īpašnieku iegribu dēļ kļuvuši par kalpiem.

Mācījies Burtņieku draudzes skolā, bet pašmācības ceļā sagatavojies skolotāja amata pārbaudījumam, un 1874.gadā viņš no kalpu puiša, par pārstiegumu apkārtējai sabiedrībai, kļuva par Līdzēnu pagasta skolas skolotāju. 1880.gadā Māsēns kļuva par skolotāju un pagasta skrīveri Valmiermuižā, bet arī tur viņš nostrādāja tikai 5 gadus. Pastiprinoties rusifikācijai, Māsēnam iemīļotais darbs jāatstāj, jo viņš neprata krievu valodu vajadzīgajā apmērā.

Pēc šī zaudējuma turpinājās Māsēna kalpa un grāvrāča gaitas Burtņieku, Rencēnu, Matīšu un Valmieras pagastā. Brīvos brīžus visu mūžu viņš veltīja pasaules literatūras klasiķu tulkošanai no vācu valodas latviski.

Mūža nogali Māsēns vadīja bijušās kroņa skolas vecajā namā, pilnībā pats sevi apgādādams.

Sabiedrība par viņu uzzināja tikai ap 1922.gadu, kad tika izdots «Dievišķās komēdijas» tulkojums. Tad Māsēns saņēmis 400 latu pabalstu, kas miklainā kārtā pazudis.

J.Māsēns miris 1927.gada 29.martā Burtņieku nespējnieku mājā, no kuras bija tā vairījies, apglabāts Burtņieku vecajos kapos.

Vēlāk viņa skolnieks J.Liepa uzlika uz kapa pieminekli ar zīmīgu, cildinošu uzrakstu.

Personības raksturojums

Jēkabs Māsēns pieskaitāms latviešu censoņu pulkam, kas, sevi nežēlodami, paveica gandrīz neiespējamo.

Māsēna interešu loks bija daudzpusīgs, par ko liecina viņa piezīmju burtnīcu saturs. Viņu interesēja ķīmija, telegrāfa attīstība, zvaigžņu, planētu un jūras straumju izcelšanās, bet par visu vairāk - literatūra.

Kā skolotājs bijis stingrs, bet taisnīgs, nešķirojis audzēkņus pēc vecāku mantas un kārtas, saprotami skaidrojis mācību vietu, sevišķi aizrautīgi ticības mācību.

Māsēns bijis apveltīts ar lielu darba mīlestību un gribasspēku. Viņš paveicis darbu pāri saviem spēkiem un varbūt pat zināšanām. Visu mūžu viņu saistīja Dantes cilvēks ar ilgām pēc pasaules skaidrības, skaistuma un pilnības. Apbrīnojami ir tas, ka šīs ilgas viņš spēja saglabāt vidē, kur viņam nebija līdzvērtīgu sarunu biedru, vidē, kur viņu nesaprata, uzskatīja par dīvaini un pat izsmēja. Pret izsmiekla lodēm Māsēns bijis neievainojams, strādādams par puisī, no mājas uz māju līdzī nēmis grāmatu un rakstāmlietu lādīti, brīvajos brīžos vienmēr ievīlcies kaktā ar grāmatu rokā.

Mūža nogalē dzīvoja askētiskā pašgribētā vienpatībā, atraidīdams labvēļu priekšlikumus pārcelties uz pagasta nespējnieku patversmi. Māsēnu neinteresēja materiālie labumi, viņam bija vajadzīga tikai iespēja garīgi strādāt, viņš bija nelokāms, neatkarīgs, lepns savā iekšējā brīvē, ko stingri apsargāja.

Varbūt tāpēc Māsēns neļāvās saimniekmeitu vīlinājumam, bet par savu Beatrici izvēlējās bārenīti Spuriņu Annu, ko kautrējās bildināt, iespējams, gadu starpības dēļ, jo viņš bija arī paškritisks cilvēks. Par to liecina arī Māsēna atzinums, ka J.Raiņa Gētes «Fausta» tulkojums ir pārāks.

Zenta Mauriņa apgalvo, ka Māsēnā ir līdzība ar Danti viņa pilnības ilgās un nesalaužamajā gribā.

Literārā darbība

Lai gan Jēkaba Māsēna interešu loks bija daudzpusīgs, par visu vairāk viņu saistīja literatūra.

Apkārtējie iedzīvotāji jau tokaik zināja stāstīt, ka vecās skolas ēkā dzīvojot Māsēns, sevi noslēgts vidēja auguma bārdains vīrs, kas labi zinot vācu valodu un tulkojot ievērojamu rakstnieku darbus latviešu valodā.

Viņš veica šo darbu, dzīvodams lielā trūkumā, pat nabadzībā, neviena nemudināts un neatbalstīts, zināšanas iegūdams galvenokārt pašmācības ceļā.

1883.gadā pārtulkota Kanta «Reliģija tūra saprāta robežās», ap 1890.gadu Gētes «Fausts», kam sekoja Dantes «Dievišķā komēdija» un Homēra «Īliāda», kā arī portugāļu dzejnieka Komongša eposs «Lusiādi».

Atskaitot «Dievišķo komēdiju», pārējie Māsēna tulkojumi nav iespiesti un glabājas rokrakstā, jo vēlāk tos apsteidza kvalitatīvāki tulkojumi, piemēram, Gētes «Fausts» Raiņa tulkojumā.

1921.gadā sakarā ar Dantes 600.nāves dienas atceri kļuva zināms, ka «Dievišķās komēdijas» tulkojumu latviešu valodā paveicis kāds Jēkabs Māsēns Burtnieku pagastā. Tulkojums nonāca LU rīcībā, kur darba pirmā daļa «Elle» tika sagatavota iespiešanai Dantem veltītajā rakstu krājumā. 1922.gadā izdeva visas 3 daļas.

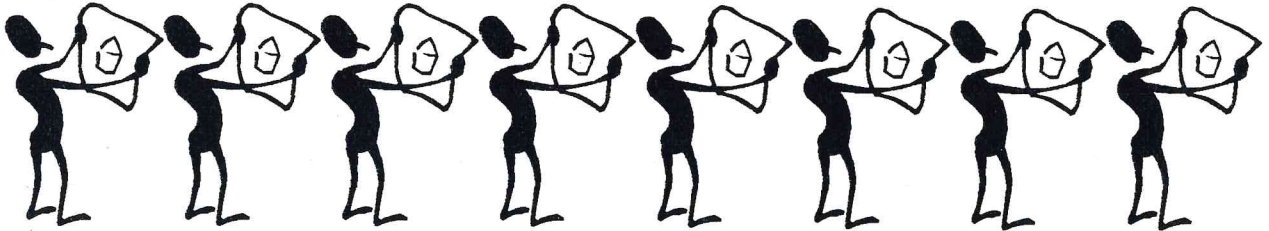
Daudzi apbrīvoja Māsēna paveikto darbu. Viņš bija pārtulkojis darbu, kura tulkošanai citu tautu valodās gadiem ilgi gatavojās ļoti zinīgi cilvēki. Zenta Mauriņa Māsēna tulkojumu nosauca par varoņdarbu. Par darba lielumu un vienreizību liecina arī tas, ka nav radies tulkotājs, kas to izdarītu labāk.

Literatūrvēsturnieki norāda, ka Māsēns ir ārkārtēja parādība mūsu literatūrā. Šis savādnieks un vientulis, laikabiedru nesaprastais burtnieciētis, liks sevi vienmēr atcerēties, pieminot lielo florencieti Danti.

Sastādīja Anna Tropa.

Redkolēģija: G.Daļeckā, D.Āķe, V.Zvejniece, Dz.Grīnberga, A.Kļaviņš.

SLUDINĀJUMI REKLĀMA

31.jūlijā pl. 10⁰⁰ Burtnieku centra sporta laukumā
BURTNIEKU EZERA KAUSA IZCĪŅA VOLEJBOLĀ.

Pl. 18⁰⁰ - apbalvošana.

Pl. 19⁰⁰ - draudzības vakars Burtnieku estrādē. Muzicēs «Aizmirstie vārdi».

7.augustā pl. 22⁰⁰ Burtnieku estrādē
ZALUMBALLE.

Muzicēs grupa «Monika».

(Ja līs - balle kultūras namā)

14.augustā pl. 22⁰⁰ BKN
DISKOTĒKA «DANCE ZONE»

16.augustā pl. 13⁰⁰ Burtnieku pagastnama zālē
FIRMA «GRĀMATA» TIRGOS KANCELEJAS PRECES.

Viss nepieciešamais skolai!

21.augustā
SVĒTKU DIENA BURTNIEKOS.

9⁰⁰ GADATIRGUS.

Centra sporta laukumā - SPORTA SACENSĪBAS.

10⁰⁰ pie pagastnama IZSTĀDE - KONKURSS

«RUDENS VELTES MANĀ DĀRZĀ»

(No pl. 9⁰⁰ līdz 10⁰⁰ izstādes iekārtošana)

Interesantāko darbu autorus gaida pārsteiguma balvas!

20⁰⁰ Burtnieku estrāde UZVARĒTĀJU APBALVOŠANA, KONCERTS.

22⁰⁰ - BALLE.

28.augustā Burtnieku estrādē
18⁰⁰ - DISKOTĒKA BĒRNIEM «SVEIKA SKOLAI!»

20⁰⁰ - RŪJIENAS TEĀTRA IZRĀDE

22⁰⁰ - DISKOTĒKA